

SVENSKA DESIGNUNDRET I STUGIFORMAT

Nu är det fritt fram att bygga ett 25 kvadratmeter stort extrahus på din tomt. Företaget Sommarnöjen har tagit fram en hel kollektion med arkitektritade Attefallshus – och SVD Perfect Guide har träffat hjärnan bakom företaget: Tomas Tjajkovski.

Text: Karin Ström Foto: Christopher Hunt

Hur hamnade han här? Djupt andetag. Tomas Tjajkovski tycker inte om att prata om sig själv. Men mellan suckarna tecknas ändå en mångskiftad karriär upp. Den började på Handels, fortsatte på designbyrå i London, där uppdragen ofta handlade om att skapa nya identiteter; städer som ville bättra på sin image eller storbolag som ville byta profil. Sedan kallade det akademiska livet igen, en sista uppsats skulle skrivas – om identitet.

– Tyvärr brände jag och min skivarpartner alla våra pengar på att hitta det perfekta hotellet att skriva på. Under tiden hjälpte jag några vänner att skaffa jobb och insåg att jag kunde applicera identitetsarbetet jag gjort åt företag och städer på människor istället. Snart hade jag startat Sveriges första privata arbetsförmedling, Antenn, som senare köptes upp av Proffice.

Uppsatsen? Efter ett par år slängdes den i elden – bokstavligen, i form av en uttjänt laptop – och Tomas skrev en ny på en vecka om ett annat ämne. Sedan startade han Ibility för att hjälpa de som har allra svårast att få jobb: långtidssjukskrivna, utlandsfödda och unga som aldrig jobbat, samt människor med olika diagnoser.

– Jag har tillbringat otaliga timmar på arbetsförmedlingar och socialkontor och föreläst inför tusentals handläggare om hur de kan jobba smartare

med individer. Jag älskade jobbet och har alltid kunnat identifiera mig med dem som känt sig annorlunda, men efter sju år fick jag en överdos av systemens byråkrati. Jag ville inte fastna i en värld dominerad av regler och politik, i längden utarmar det både själ och förnuft.

Vad skulle han göra istället? Tomas har en tendens att starta företag av det som upptar hans hjärna och 2008 byggde han ett sommarhus. Han plågades av hur krångligt det var. Varför fanns det ingen som kunde leverera ett komplett hus enligt de önskemål han hade, varför var man själv tvungen att projektleda trots att man saknade erfarenhet av husbygge? Han såg en lucka i marknaden och bestämde sig för att starta Sommarnöjen tillsammans med Peter Erelöf, som lett komplicerade skärgårdsbyggen i 20 år.

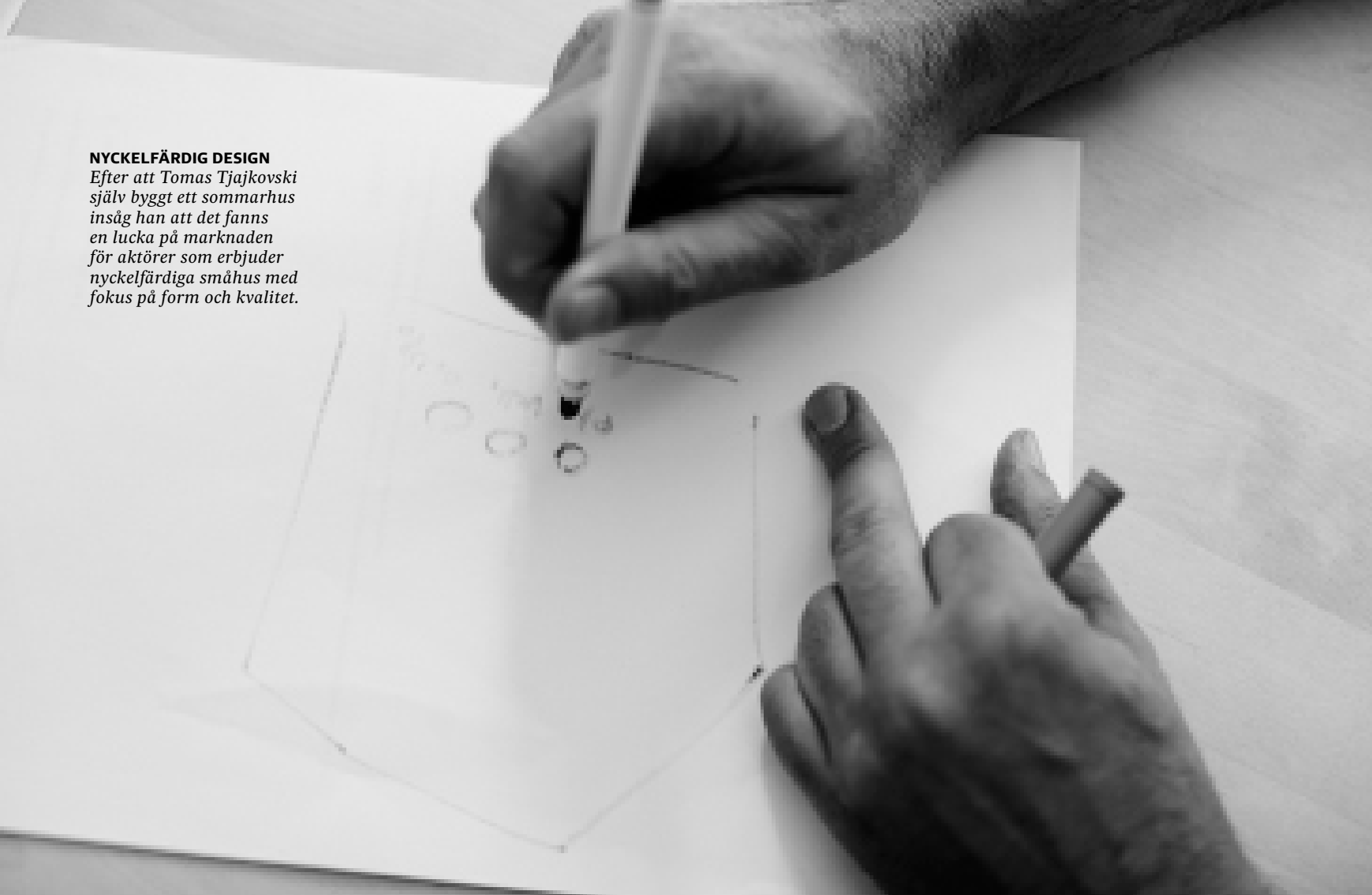
– Vår idé är att sälja sommarhus som man säljer en bil. Nyckelfärdiga. Du bestämmer exakt vad du vill ha och får det dit du vill, till fast pris och garanti och inget finstilt.

Efter att i fem års tid sett en växande efterfrågan för sina arkitektritade, platsbyggda lantställen väcktes nästa tanke hos Tomas. Han märkte att många kunder ville komplettera sina hus med lika fina gästhus, bastuhus och bodar. Men också att förfrågningarna från utlandet

NYCKELFÄRDIG DESIGN

Efter att Tomas Tjajkovski själv byggt ett sommarhus insåg han att det fanns en lucka på marknaden för aktörer som erbjuder nyckelfärdiga småhus med fokus på form och kvalitet.

LITET HUS – STOR DESIGN

Lagom till att lagförslaget gick igenom i början av juni presenterade Sommarnöjen c/o 25 – en kollektion fullt isolerade året-runt-hus på 25 kvadrat i fyra miljarder möjliga varianter.

blev fler och fler. För att möta detta intresse behövde företaget producera på ett annat sätt, samtidigt som de behöll sitt formspråk och sin kvalitet:

– Genom att bygga husen helt färdiga inne i vår fabrik kan det göras tidseffektivt och rationellt, utan att en massa hantverkare måste åka i skytteltrafik till en avlägsen byggplats. Prefabhus har fått "dålig smak"-rykte för att de aktörer som hittills funnits inte lagt någon större tonvikt varken på form eller kvalitet. Men det blir en helt annan femma om man ger Sveriges främsta arkitekter och inredare fria händer och utvecklingsresurser.

Prefabricerade sommarhus med hög designgrad låg alltså i Sommarnöjens pipeline redan innan regeringen hösten 2013 första gången meddelade att de ville tillåta bygglovsfria friggebodar som var större än de hittills tillåtna 15 kvadratmeterna. I december 2013 myntade finansminister Anders Borg uttrycket Attefallshus efter bostadsminister Stefan Attefall, och i februari

kom det formella regeringsförslaget: en bygglovsfri komplementbyggnad på upp till 25 kvadratmeter ska få byggas på tomter som redan har ett boningshus, och även på de tomter som redan har en friggebod på 15 kvadratmeter.

– Samma dag som jag såg regeringsförslaget la jag upp en bild på ett av de 25-kvadratshus vi just hade utvecklat på vår Facebooksida och gensvaret blev enormt. Vi blev kontaktade av TMF, Trä- och möbelföretagen, som ville att vi skulle ställa upp ett hus på Norrmalmstorg dit Anders Borg och Stefan Attefall skulle bjudas på husesyn. Jippt fick stor uppmärksamhet i media och lagom till att lagförslaget gick igenom i början av juni hade vi tagit fram kollektionen c/o 25, fullt isolerade året-runt-hus på 25 kvadrat i fyra miljarder möjliga varianter.

För att ta fram ett Attefallshus som skulle fungera på alla sorts tomter och för alla sorters syften och människor räckte det inte med en arkitektbyrå. Istället plockade Tomas ihop ett eget team: tre arkitekter från

ATTEFALLSHUSET

De nya bygglovsreglerna

Som småhusägare kan du från och med den 2 juli bygga ut huset med 15 kvadrat samt bygga en komplementbyggnad eller ett komplementbostadshus på 25 kvadrat – ett så kallat Attefallshus – utan bygglovsprövning. Det räcker att skicka en anmälan till byggnadsnämnden. Dessutom har man tillstånd att bygga två takkupor – vilket varken kräver bygglov eller anmälan till byggnadsnämnden.

olika kontor, en inredare, en stylist, en beteendevetare, en VVS/el-specialist och en trähuskonstruktör.

– Resultatet är nätta och vackra hus i naturmaterial som från början är byggda utifrån de givna proportionerna – det är ingen förstorad bod och ingen förkrympt villa. Tack varje en genomtänkt konstruktion och produktionsprocess kan vi skapa kompakta arkitektritade kvalitetshus till samma kostnad som betydligt enklare typhus, och till en väsentligt lägre kostnad än det hade kostat att bygga dem på plats.

Sommarnöjens c/o 25 lyfts på plats med kran och ställs på förinstallerade plintar. Är man osäker på vad som går att göra på just ens egen tomt kan man få en kostnadsfri konsultation från Sommarnöjens egen husguru som kommer ut och tittar på hur huset bäst kommer fram, vilka plintar som kommer att behövas på den aktuella platsen, hur man enklast kopplar in elen och hur rör för vatten och avlopp ska läggas ner.

– På 50- och 60-talet kunde folk med vanliga jobb köpa en sjötomt i Stockholms skärgård. Så är det inte

längre, och flera generationer får därför dela på det hus som förvärvades då. Huset byggdes för fem, sex personer och ska nu rymma minst det dubbla. Här kliver Attefallshuset in som en räddare i nöden. Men det kommer också att bli ett inslag i de vanliga villakvarteren. En kvinna som bor i Täby kom in häromdagen och ville bygga ett Attefallhus på sin tomt åt dottern som precis fått tvillingar. Ett par i Göteborgs skärgård ska bygga 25 kvadratmeter mini-spa på tomt.

Framtidsplanen för Sommarnöjen är att exportera det skandinaviska sommarhuset. Redan nu översköljs Tomas av brev från utländska intressenter som nosat upp konceptet och vill ha sin beskärda del av det svenska designundret.

– Vi skulle aldrig kunna flyga ner en projektledare till Korsika eller Sicilien som ska leta upp och kommunicera med lokala hantverkare, däremot är det inte alls speciellt svårt att frakta dit ett färdigbyggt hus. Detta blir den enkla lösningen för alla som vill ha ett skandinaviskt hus på ett enkelt sätt, Attefall eller inte.

FÖREGÅNGAREN

Friggeboden fick sitt namn efter Birgit Friggebo, som var folkpartistisk bostadsminister, när hon år 1979 lät avskaffa bygglovsplikten för en byggnad om högst 10 kvadratmeter. 2008 utökades ytan till 15 kvadratmeter som fick delas på flera byggnader.